

Nieuwsbrief juli 2019

1. Raadsontmoeting Amvest
2. Lentecafé Amvest
3. Bezoek trajectbegeleider
4. Workshop Eindhoven
5. Nota Wonen
6. Bezoek fracties
7. Andere projecten
8. Hoe verder

1. Raadsontmoeting Amvest

Op 3 april heeft Amvest, projectontwikkelaar van de Hes, een raadsontmoeting gehad met de fracties van de Renkumse gemeenteraad. Wij waren hiervoor uitgenodigd door de griffie van de gemeente.

Amvest werkt voor de Hes met een **stuurgroep**, daarin zitten o.a. de twee betrokken wethouders van Renkum en Arnhem.

Ook is er een **projectgroep**, met daarin o.a. twee ambtenaren van Renkum en Arnhem, en de projectmanager van Amvest.

De volgende onderwerpen kwamen bij de raadsontmoeting langs;

1. Het gebiedsprofiel
2. Cultuur-historisch onderzoek van het gebied
3. Doelgroepenonderzoek

Amvest vindt het belangrijk om de kwaliteit van het gebied te bewaren.

De Slijpbeek, die over het terrein loopt moet de ruggegraat van het gebied worden.

Kernwaarden zijn een combi van “stedelijk en natuur; een fijn sociaal klimaat waarin aandacht is voor individualiteit en collectief”.

De fractieleden hebben elk vanuit hun eigen achtergrond vragen gesteld.

Amvest kon nog niet op alle vragen antwoord geven, b.v. over aantallen en soorten woningen.

2. Lentecafé Amvest

Op 11 april was er een lentecafé van Amvest op de Brink in Arnhem, waarvoor wij waren uitgenodigd.

Dit was een presentatie voor belangstellenden en deze was een uitgebreide versie van de raadsontmoeting.

Hieronder zie je een impressie van de doelgroepen die Amvest heeft onderscheiden in haar onderzoek naar toekomstige bewoners. Voorzichtig zouden wij ons willen scharen onder de post-materialisten (zie linksonder). Met nadruk voorzichtig om niemand, ook onszelf niet, in een hokje te plaatsen.

Het was een inspirerende en gezellige avond, met veel belangstelling.

Amvest wil voorlopig geen concrete toezeggingen doen naar geïnteresseerden, zoals HGSO.

Na afloop hebben wij gesproken met Karst Hagendoorn, de projectmanager van Amvest. Hij moedigde ons aan om betrokken te blijven bij de ontwikkelingen van de Hes, maar ook andere alternatieven te onderzoeken.

De Hes, een patchwork van groepen, sferen en activiteiten

Een landschap van pioniers
Amstved ontwikkelde de Hes, het westelijk deel van het KEPA-terrein leidend op de grens tussen Arnhem en Oosterbeek, tot een nieuw woon- en werklandschap. De Hes is een karakteristiek geaccidentieerd en lommerrijk terrein. Het maakt de overgang van Veluwe naar Rijn, van hoog naar laag, van zand naar klei en van deftig monumentaal naar scharrije bedrijvigheid. Een belangrijke drager van de Hes is de Slijpbeek die van het noorden in wisselende gedaanten en begeleid door diverse vegetaties naar de rivier loopt. De Hes is een patchwork van landschappelijke sferen: park, bos, een eikenlaan, verharde delen, boomgroepen en open velden met solitaire bomen. Het is echt een tussengebied, tussen stad en buitengebied, tussen formele en informele stad: traditioneel een vrijsplaats. Het gebied wordt om deze kwaliteiten door de twee gemeenten en veel betrokkenen gekoesterd, waardoor er buitengewoon veel belangstelling is voor de ontwikkeling. Amstved en de gemeenten Arnhem en Renkum werken daarom nauw samen in het proces, met flinkzinnige aandacht voor de

aanwezigheid van en voor de opvattingen en wensen die er bestaan vanuit de burgers en stakeholders.

De kernwaarden
De omgeving van de Hes is stedelijk, daar horen stedelijke vormen van bouwen bij en ook een stedelijke cultuur. Anders dan in een dorp willen men op de Hes niet streven naar een homogene groep bewoners, met dezelfde mogelijkheden, cultuur en levenshouding. Diversiteit wordt belangrijk gevonden, de gewenste gemeenschap in de Hes ontstaat dus, zoals in de stad, door het overbruggen van verschillen tussen mensen. De Hes wil het beste van twee werelden verbinden, een bruisende oase zijn, stedelijk in de natuur.

Om deze gemeenschap goed te laten ontwikkelen en functioneren zijn passende mogelijkheden voor ont-

moeting van belang, bijvoorbeeld via sport, kunst, horeca, cultuur, klussen of [samen]werken en ondernemen. En in het algemeen een uitnodigende openbare ruimte. Bij een stedelijke cultuur hoort omgekeerd ook respect voor privacy en alleen willen zijn. Kortom aandacht voor samen en voor alleen, een **rijn sociaal klimaat**.

De Hes trekt kritische mensen aan, maar dan van de praktische soort. Mensen die hun handen uit de mouwen willen steken, initiatieven willen nemen, niet aan de zijlijn willen blijven als het gaat om belangrijke maatschappelijke vragen waar je iets aan kan doen. Bewoners van de Hes houden van het goede leven en comfort en staan open voor experimenten. Bijvoorbeeld over delen in plaats van bezit, over duurzaamheid en circulariteit, over nieuwe manieren van mobiliteit etc. Kortom een **pragmatisch idealisme**, zoals je dat ook veel vindt bij kunstenaars, start-ups en tech bedrijven.

Dit hands-on idealisme past goed bij de grote uitdagingen die de energietransitie stelt aan onze manieren van

leven, werken en reizen. Zeker omdat de Hes ontstaat op het erfgoed van de KEPA en nog wordt omgeven door veel bedrijven die werken op het terrein van energie en energienetwerken ligt het voor de hand om te onderzoeken hoe de Hes optimaal future proof kan worden opgezet als het gaat om energie in breedste zin. Het gebied kan, in nauwe samenwerking met de deskundige bureaus, gelegenheid bieden voor experimenten met **intelligente duurzaamheid**. Dit past bovendien in de thematische focus die Arnhem als gemeente heeft gekozen in het programma Hot Spot Energy.

De Hes zoekt levenslustige bewoners, voor wie creativiteit in de vorm van ambacht, cultuur, design en levenskunst van belang is. Mensen die onderzoekend zijn, zich blijvend willen ontplooiën en nieuwsgierig blijven. Daar passen verschillende leeftijden bij, ook ouders, kinderen en kleinkinderen. Daar passen sporten bij, doe-vakanties, wandelen, fietsen, tuinen, actieve of passieve vormen van cultuur, beeldende kunst, literatuur en muziek. En er passen bijzondere woonvormen bij voor groe-

pen mensen die samen willen leven of juist voor mensen die echt alleen willen wonen.

De Hes heeft een profiel dat aantrekkelijk is voor verschillende doelgroepen, die onderling sterk verschillen. Er passen maatschappelijk kritische idealisten, dynamische wereldburgers, postmoderne pioniers van de beleveniscultuur en nieuwe conservatieven in. Het patchwork van landschappelijke sferen van de Hes biedt bijzondere mogelijkheden om voor - en in samenwerking met - deze verschillende doelgroepen passende bebouwingsclusters te maken. Dit sluit aan op het traditionele karakter van de Hes als knooppunt van sferen en doelgroepen. Voorwaarde voor dit sociale patchwork van sferen is wel dat de doelgroepen naast hun privacy in de eigen woonmilieus, uitdagende raakvlakken hebben en anderszits niet in elkaars allerge zit-ten [zie achterzijde].

Ontwerppogave
De stedenbouwkundige, architectonische en installatietechnische ontwerppogaven voor de Hes worden echt uitdagend. Wonen in diverse

stijlen en met diverse vormen van opdrachtgeverschap, werken en ondernemen in allerlei vormen, third places, ontmoeten, recreëren, sporten, tuinieren. Het gaat veel vragen van de ontwerpers. Niet alleen om goede voorstellen te doen maar ook om op een goede manier in interactie te blijven met [mogelijke] toekomstige gebruikers en stakeholders. In deze interactie kan de 'temperatuur' ontstaan die de Hes een organiek karakter geeft. Daarbij is het ook van belang niet in één keer de hele opgave te bouwen, maar delen gaandeweg op elkaar in te laten werken.

Een betere wereld
Uit alle gesprekken over de Hes spreekt een verlangen naar een betere wereld. Pionieren met duurzaamheid, diversiteit, gemeenschappelijkheid en vitaliteit. Dat is natuurlijk gedeeltelijk dromen, maar hier wel in een situatie met buitengewoon veel mogelijkheden en omgeven door veel expertise en betrokken burgers. Dus als je met die betere wereld ergens bij jezelf moet beginnen, doe het dan in de Hes!

kern	stedelijk in natuur	rijn sociaal klimaat	pragmatisch idealisme	intelligent duurzaam	patchwork van sferen	creatief
emotie	beste van twee werelden	vriendelijk	kritisch en initiatiefrijk	onderzoekende hotspot	ruimten voor verschil	levenslust
functie	vitaal woonlandschap	samen én privé	voor elkaar krijgen	ervaren energiepioniers	wonen, ontmoeten en werken	ambacht, cultuur en ontwerp
streven	bruisende oase	oog voor elkaar en omgeving	genieten, delen en zorgen	duurzaam innoveren	organische compositie	ontplooiing

3. Bezoek trajectbegeleider

Op 27 maart hebben wij Katja van der Valk in Driebergen bezocht. Zij is trajectbegeleider bij diverse ecologische woonprojecten en was als zodanig betrokken bij het ontwikkelen en realiseren van o.a. de aardehuizen in Olst en Mandora in Amersfoort. Zij is één van de initiatiefnemers van de Zonnespreng in Driebergen en woont daar ook: www.zonnespreng.nl

Presentatie Bc
190327.pdf

We kregen zeer nuttige informatie van haar over de aanpak van het opzetten van een ecologisch initiatief tot aan de realisatie daarvan. Zij liet ons zien met welke partijen we te maken krijgen en hoe daarmee om te gaan.

4. Workshop Eindhoven

In Eindhoven hebben wij op 30 maart een workshop gevolgd over de Clips-methode. Dit is een communicatiemodel en mogelijk te gebruiken wanneer we gaan werken met groepen. Het is een systeem om te voorkomen dat het een Poolse landdag wordt.

De workshop werd gegeven door de initiatiefnemer van de Aardehuizen in Olst. Hij had met Katja van der Valk samengewerkt en wij vroegen hem naar zijn ervaringen met haar. Hij was zeer te spreken over Katja en ze hebben uitstekend samengewerkt.

5. Nota Wonen

Dit is de onderlegger voor het beleid rondom bouwen en wonen in de gemeente Renkum. Deze zal in september besproken worden in de gemeenteraad.

Bij toekomstige bestemmingsplannen voor woningbouw, zoals bv voor de Hes, wordt de Nota Wonen leidend voor de goedkeuring ervan.

Zoals in een vorige nieuwsbrief is vermeld, hebben wij input geleverd vanuit ons initiatief, aan de ambtenaren die de Nota Wonen ontwikkelen.

Kort geleden hebben wij nagevraagd of ons gedachtengoed wordt meegenomen in de Nota Wonen. Hieronder de reactie van de ambtenaar:

“Wij zijn (ambtelijk) ook zeer positief over een ecologisch woonproject.

En zoals aangegeven gaan wij het toepassen van vernieuwende woonvormen (waaronder ecologisch woonproject) zeker meenemen in de nota Wonen.

Wij zijn momenteel druk bezig met het schrijven van de Nota Wonen. In september wordt de nota Wonen in de raad behandeld.”

6. Bezoek fracties

Op 6 mei zijn we begonnen met het bezoeken van de fracties in de gemeente. Inmiddels hebben we 5 fracties bezocht, of zij bezochten ons thuis.

Nog twee te gaan, maar dat doen we na het zomerreces.

We zijn positief tot enthousiast ontvangen, vanwege de inhoud van ons initiatief en gingen met veel nuttige tips naar huis.

Werd bij de ene partij het noaberschap benadrukt, bij een ander ging het meer om de sociale woningbouw, of het genomen burgerinitiatief van HGSO.

Door alle partijen werd het belang van de Nota Wonen benadrukt en ons werd op het hart gedrukt alle stappen op weg naar de bestemmingsplannen te volgen.

En verdere adviezen; Vasthoudend zijn en blijven, contact zoeken met Vivare (Woningbouwcorporatie), praten met andere burgerinitiatieven enz.

7. Andere projecten (Overbetuwe /Boekel)

Overbetuwe

In 2018 zijn wij op bezoek geweest bij de initiatiefnemers van De Groene Morgen in Zetten. In het voorjaar 2019 kregen we via de mail de blijde boodschap, dat de Gemeente Overbetuwe groen licht had gegeven aan het ecologische initiatief! Het is dus mogelijk.

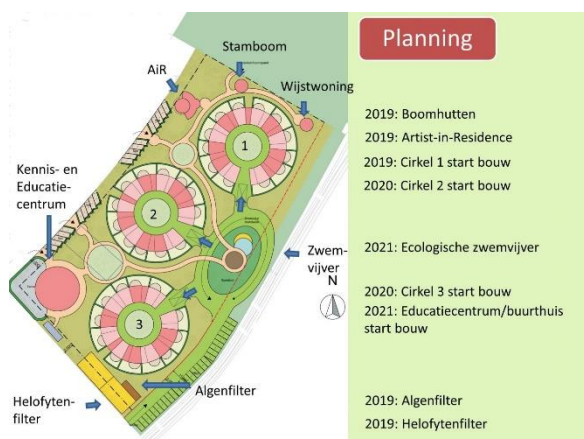
ZETTEN, 27 maart 2019 - Vandaag besloot de gemeente Overbetuwe hoge prioriteit te geven aan het realiseren van ecowijk Veldzicht aan de Veldstraat in Zetten. Onderdeel daarvan zijn de zeer duurzame ecowoningen van De Groene Morgen.

<http://www.duurzaamwonenoverbetuwe.nl/>

Boekel

In augustus gaan we op bezoek in Boekel. Dit is in alle opzichten een lichtend voorbeeld op het gebied van duurzaamheid. Op de site kun je zien hoe breed Ecodorp Boekel het heeft aangepakt. Leerzaam voor ons.

Mijlpaal: Bouwvergunning aangevraagd voor Ecodorp Boekel!

De bouwvergunning is aangevraagd op 29 mei 2019. Dat is een mijlpaal waar we al een half jaar naartoe gewerkt hebben.

<https://www.ecodorpboekel.nl/>

8. Hoe verder

Wij blijven onderzoeken en ons oriënteren.

15 juli hebben we een gesprek met een particuliere investeerder. Met hem willen we het hebben over de mogelijkheden van het ontwikkelen en bouwen van huurwoningen en gezamenlijke ruimtes.

We hopen jullie met deze nieuwsbrief weer voldoende te hebben bijgepraat.

Deze nieuwsbrief gaat inmiddels naar ca. 100 geïnteresseerden.

Een fijne zomer toegewenst door Wim, Maaïke, Hisko en Emmie!

www.hetgroenespooroosterbeek.nl

info@hgso.nl

tel.0610934767